

Richtlijn voor advocaten over de bepalingen in het Burgerlijk Wetboek als gevolg van de implementatie van de dienstenrichtlijn

Inleiding

Richtlijn 2006/123/EG, ook bekend als de dienstenrichtlijn, is in 2006 vastgesteld en per 28 december 2009 in Nederland geïmplementeerd. Ter implementatie van een aantal artikelen uit de dienstenrichtlijn is aan het Burgerlijk Wetboek een nieuwe afdeling toegevoegd (artikelen 6:230a-230e BW). Hierna wordt beschreven wat deze verplichtingen voor de advocatenpraktijk inhouden. Let er wel op dat er op grond van andere wettelijke bepalingen meer of andere voorwaarden kunnen gelden. Zie hiervoor ook de bijlage, laatste kolom bij 'let op'.

Consequenties

Deze verplichtingen zijn op u als advocaat (als dienstverlener) van toepassing sinds 28 december 2009. Als u niet aan deze verplichtingen voldoet, zou dit gevolgen kunnen hebben in een civielrechtelijke procedure die door een cliënt wordt gestart. Daarnaast heeft de Consumentenautoriteit de mogelijkheid via een bestuursrechtelijke procedure een dwangsom of boete op te leggen.

Wanneer moet u de informatie verstrekken? (artikel 6:230e van het BW).

De informatie moet u tijdig voor sluiting van de schriftelijke overeenkomst, zoals getekende opdrachtbevestiging of raamwerkovereenkomst, of verrichting van de dienst verstrekken. Bovendien moet de door u verstrekte informatie correct, helder en ondubbelzinnig zijn.

Hoe kunt u informatie verstrekken? Op een van de volgende manieren: (artikel 6:230c van het BW).

- een brochure in de wacht- of spreekkamer of bij de receptie als uw kantoor toegankelijk is voor nieuwe cliënten c.q. afnemers die overwegen van uw dienst gebruik te maken (de bedoeling van de dienstenrichtlijn is immers dat de afnemer op grond van de verstrekte informatie een gewogen keuze kan maken voor een bepaalde dienstverrichter)
- of vermelding op uw website
- of het toesturen van een brochure of andere publicatie voorafgaand aan het tot stand komen van de opdracht
- of door overhandiging van de brochure of andere publicatie bij het kennismakingsgesprek.

De volgende informatie moet u op eigen initiatief, voor zover van toepassing, verstrekken (artikel 6:230b van het BW)

1. De naam van uw kantoor.
2. De rechtspositie en rechtsvorm van uw kantoor/praktijk (bijvoorbeeld of het een BV is of een eenmanskantoor).
3. Het geografisch adres, dat wil zeggen het bezoekadres, van uw kantoor.
4. Het postadres van uw kantoor als dat afwijkt van het bezoekadres en waar u snel bereikbaar bent, eventueel langs elektronische weg: e-mailadres en telefoonnummer (dit kan een kantoornummer zijn als u maar snel en goed te bereiken bent).
5. Uw KvK-nummer.
6. Dat u als advocaat in Nederland bent ingeschreven bij de Nederlandse Orde van Advocaten, Neuhuyskade 94, 2596 XM Den Haag, tel. 070 – 335 35 35, info@advocatenorde.nl.
7. N.B. Als u als advocaat in een andere EU-lidstaat staat ingeschreven en hier werkzaam bent onder oorspronkelijke beroepstitel dan bent u op grond van artikel 16h Advocatenwet al verplicht een aantal gegevens te vermelden.
8. Uw BTW-nummer.
9. Uw algemene voorwaarden.
10. De contractuele bepalingen over welk recht op de overeenkomst van toepassing is.
11. De contractuele bepalingen over welke rechter bevoegd is.
12. De vooraf vastgestelde prijs voor het geven van advies. Het uurtarief is geen vaste prijs, maar vanuit het cliëntperspectief is transparantie wenselijk en daarom is publicatie ervan wel aan te bevelen. Zie hierna ook onder 20.
13. Een beschrijving in algemene bewoordingen van uw werkzaamheden, de juridische dienstverlening op bepaalde rechtsgebieden, advisering of procesvoering.

14. De financiële en geografische dekking van uw beroepsaansprakelijkheidsverzekering en de adresgegevens van uw verzekeraar.
15. De adresgegevens waar de cliënt informatie kan vragen over de door u verrichte dienst of waar hij een klacht kan indienen. Als dit adres afwijkt van het gebruikelijke correspondentieadres dan dient u het wettelijke adres te verstrekken.
16. De interne klachtenregeling van uw kantoor.
17. U dient zo spoedig mogelijk te reageren op klachten en u dient alles in het werk te stellen om een bevredigende oplossing te vinden.
18. Dat u bent aangesloten bij een klachten- en geschillenregeling.
19. U dient aan te geven waar de cliënt informatie hierover kan vinden, bijvoorbeeld over de Geschillencommissie Advocatuur als u daarbij bent aangesloten:
<https://loket.degeschillencommissie.nl/Web/Site/default.aspx?m=commissie&code=adv>.

Deze informatie moet u op verzoek van de cliënt, voor zover van toepassing, verstrekken:
(artikel 6:230d van het BW)

20. De prijs van uw dienst. Als u de precieze prijs niet kunt geven dient u de cliënt te informeren hoe de prijs wordt berekend of dient u een voldoende gedetailleerde kostenraming te verstrekken of het nu gaat om een betalende cliënt of een cliënt die recht heeft op gefinancierde rechtsbijstand (het gaat niet alleen over het uurtarief, maar ook over bijkomende kantoorkosten, griffierechten, overige verschotten, BTW, kosten van inschakelen van experts, enz. en bij een toevoeging zult u ook melding moeten maken van bijvoorbeeld de eigen bijdrage, peiljaarverlegging en de resultaatsbeoordeling achteraf en de consequenties daarvan).
Let wel: op grond van gedragsregel 26 bent u al verplicht deze informatie altijd te verstrekken en niet alleen op verzoek.
21. Welke regels (gedragsregels, de Verordening op de advocatuur en de Regeling op de advocatuur, maar ook de Advocatenwet) van de Nederlandse Orde van Advocaten of gedragscodes van andere organisaties zoals de CCBE op u van toepassing zijn. U dient de link te vermelden waar deze regels gevonden kunnen worden (<http://www.advocatenorde.nl>).
22. Dat u samenwerkt met een notaris of belastingadviseur, welke nevenactiviteiten u uitoefent en welke maatregelen u heeft getroffen om belangenconflicten te voorkomen. Als u heeft gekozen voor een informatiedocument voor de verstrekking van informatie die u op eigen initiatief moet verstrekken, moet u deze informatie hierin altijd vermelden.

Status van deze richtlijn

Deze richtlijn is door de Nederlandse Orde van Advocaten opgesteld voor zijn leden. Deze richtlijn verwoordt de visie van de Nederlandse Orde van Advocaten over de informatieverplichtingen uit het Burgerlijk Wetboek. Deze richtlijn bevat geen juridisch advies en het opvolgen ervan vrijwaart u niet van gerechtelijke of tuchtrechtelijke procedures.

Bijlage behorende bij richtlijn over de bepalingen in het BW a.g.v. de implementatie van de dienstenrichtlijn

te verstrekken informatie	eigen initiatief of op verzoek	communicatiemiddel
kantoornaam	eigen initiatief	brochure of folder in wachtkamer of vooraf toesturen of op kantoorwebsite
rechtspositie	eigen initiatief	brochure of folder in wachtkamer of vooraf toesturen of op kantoorwebsite
bezoekadres	eigen initiatief	brochure of folder in wachtkamer of vooraf toesturen of op kantoorwebsite
postadres	eigen initiatief	brochure of folder in wachtkamer of vooraf toesturen of op kantoorwebsite
e-mailadres	eigen initiatief, indien van toepassing	brochure of folder in wachtkamer of vooraf toesturen of op kantoorwebsite
telefoonnummer	eigen initiatief	brochure of folder in wachtkamer of vooraf toesturen of op kantoorwebsite brochure of folder in wachtkamer of vooraf toesturen of op kantoorwebsite
KvK-nummer	eigen initiatief	brochure of folder in wachtkamer of vooraf toesturen of op kantoorwebsite Let op: op grond van de Handelsregisterwet bent u verplicht het KvK-nummer op alle correspondentie te vermelden, zoals facturen, brieven, in e-mails en op de website. BV's en NV's behoren zelfs de volledige naam, statutaire zetel en vestigingsplaats te vermelden
beroepstitel	eigen initiatief	brochure of folder in wachtkamer of vooraf toesturen of op kantoorwebsite
beroepsorganisatie	eigen initiatief	brochure of folder in wachtkamer of vooraf toesturen of op kantoorwebsite
adres beroepsorganisatie	eigen initiatief	brochure of folder in wachtkamer of vooraf toesturen of op kantoorwebsite
BTW-nummer	eigen initiatief	brochure of folder in wachtkamer of vooraf toesturen of op kantoorwebsite Let op: op grond van de Wet op de omzetbelasting 1968 bent u verplicht uw BTW-identificatienummer op de factuur te vermelden
algemene voorwaarden	eigen initiatief, indien van toepassing	brochure of folder in wachtkamer of vooraf toesturen of op

		kantoorwebsite Let op: op grond van boek 6 BW gelden eisen inzake de toepasselijkheid van algemene voorwaarden
rechtskeuze	eigen initiatief, indien van toepassing	brochure of folder in wachtkamer of vooraf toesturen of op kantoorwebsite Let op: als ander recht dan Nederlands recht van toepassing is, moet de toepasselijkheid vooraf individueel worden overeengekomen of in de algemene voorwaarden zijn neergelegd
forumkeuze	eigen initiatief, indien van toepassing	brochure of folder in wachtkamer of vooraf toesturen of op kantoorwebsite Let op: als een andere rechter dan de Nederlandse rechter bevoegd is, moet de toepasselijkheid vooraf individueel worden overeengekomen
vooraf vastgestelde prijs	eigen initiatief	brochure of folder in wachtkamer of vooraf toesturen of op kantoorwebsite
beschrijving van aard en omvang werkzaamheden	eigen initiatief	brochure of folder in wachtkamer of vooraf toesturen of op kantoorwebsite Let op:
prijs vooraf bekend	eigen initiatief	brochure of folder in wachtkamer of vooraf toesturen of op kantoorwebsite
adresgegevens verzekeraar beroepsaansprakelijkheid	eigen initiatief	brochure of folder in wachtkamer of vooraf toesturen of op kantoorwebsite
financiële en geografische dekking beroepsaansprakelijkheidsverzekering	eigen initiatief	brochure of folder in wachtkamer of vooraf toesturen of op kantoorwebsite
interne klachtenregeling	eigen initiatief, indien van toepassing	brochure of folder in wachtkamer of vooraf toesturen of op kantoorwebsite
aansluiting bij klachten- en geschillenregeling	eigen initiatief, indien van toepassing	brochure of folder in wachtkamer of vooraf toesturen of op kantoorwebsite
informatie over klachten- en geschillenregeling	eigen initiatief, indien van toepassing	brochure of folder in wachtkamer of vooraf toesturen of op kantoorwebsite
prijs (de berekeningswijze of een gedetailleerde kostenraming)	op verzoek	
vermelden van wet- en regelgeving inclusief gedragsregels van de Nederlandse Orde van Advocaten of andere organisaties en verwijzen naar	op verzoek	

vindplaats		
informatie over samenwerkingsvorm en nevenactiviteiten	op verzoek, altijd als gekozen is voor informatiedocument	
maatregelen om belangenconflicten te voorkomen	op verzoek, altijd als gekozen is voor informatiedocument	